

ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

КАРАР

2018 елның октябре

№ 28/4

«Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы " муниципаль берәмлеге Советының 2012 елның 20 июнендәге 13/1 номерлы карары (икенче укылыш) белән кабул ителгән карарына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кергү турында)»

Федераль законнардагы һәм Татарстан Республикасы законнарындагы үзгәрешләр белән бәйле рәвештә, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 44 статьясына, муниципаль район Уставының 88, 89 статьяларына таянып, муниципаль берәмлек Советы,

Карар бирэ:

1. 2012 елның 20 июнендәге №13/1 карары белән расланган " Тукай муниципаль районы «муниципаль берәмлеге Уставына»түбәндәге үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертергә :

1) Уставның 6 статьясындагы 1 өлешенен 13 пункттын яңа редакциядә бәян итәргә:

"13) муниципаль мэгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру (федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә төп гомуми белем программаларын гамәлгә ашыруны финанслар белән тәмин итү вәкаләтләрәннән тыш), муниципаль мэгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыру (Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш), Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган финанс ягыннан тәмин итү), муниципаль мэгариф оешмаларында балаларны караучысыз калдыруны һәм караучысыз калдыруны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру, шулай ук каникул вакытында балаларның ялын оештыруны тәмин итү буенча үз вәкаләтләре чикләрендә чаралар, шул исәптән аларның тормыш һәм сәламәтлек иминлеген тәмин итү чараларын да гамәлгә ашыру;

2) Уставның 6 статьясындагы 1 өлешенен 16 пункттын яңа редакциядә бәян итәргә:

16) районның территорияль планлаштыру схемаларын раслау, территорияне планлаштыру схемасы нигезендә эзерлэнгән документларны раслау, район территориясендә тормышка ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару, муниципаль ихтыяжлар өчен район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу, хәбәрнамәне индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты объектының жир кишәрлегендә индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларын билгелэнгән параметрларга һәм индивидуаль торак төзелеше объектын урнаштыруның рөхсәт ителгән булуы турында белдерүдә күрсәтелгән хәбәрнамәгә туры килү турында жиберү, индивидуаль торак төзелеше объекты яки бакча йорты параметрларының билгелэнгән параметрларга туры килмәве һәм (яки) шәхси торак төзелеше объектын яки бакча йортын жир кишәрлегендә урнаштыру рөхсәт ителмәве турында хәбәрнамә, индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йортының төзелгән яки үзгәртеп корылган объекты тиешле территорияләрдә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше яки бакча йортларын төзегәндә яки реконструкцияләгәндә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы закон таләпләренә туры килмәү яки туры килмәү турында хәбәрнамә Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә авыл жирлекка территориядә урнашкан үз белдеге белән төзелгән корылмаларны сүтү турында

3) Уставның 6 статьясындагы 1 өлешенә 29 пункттын яңа редакциядә баян итәргә:

"29) жирлекләрдә авыл хужалыгы житештерүен үстерү өчен шартлар тудыру, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү, кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм итү, социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм волонтерлыкка (волонтерлыкка) ярдәм күрсәтү);»;

4) Уставның 6 статьясындагы 1 өлешенә 33 пункты төшереп калдырырга;

5) Уставның 6.1 статьясындагы 13 пункттын яңа редакциядә баян итәргә:

"13) жирлекнең генераль планнарын, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, территорияне планлаштыру буенча жирлекнең генераль планнары нигезендә эзерлэнгән документларны раслау, төзелешкә рөхсәт бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактан тыш), жирлек территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирү, жирлекләренә шәһәр төзелеш проектлаштыру буенча жирле нормативларны раслау., муниципаль ихтыяжлар өчен жирләренә резервлау һәм жир кишәрлекләрен алу, жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактан тыш, биналарны, корылмаларны карау һәм мондый тикшерү барышында ачыкланган бозуларны бетерү турында тәкъдимнәр бирү, индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын төзү яки реконструкцияләү турында белдерүдә күрсәтелгән хәбәрнамә жиберү (алга таба-муниципаль берәмлек чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау, муниципаль берәмлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактан тыш - планлаштырылган төзелеш турында хәбәрнамә) индивидуаль торак төзелеше объекты яисә бакча йорты параметрларын билгелэнгән параметрларга һәм индивидуаль торак төзелеше объекты яисә жир кишәрлегендә бакча йорты урнаштыруның рөхсәт ителгәнлегенә, индивидуаль торак төзелеше объекты яисә бакча йорты параметрларына билгелэнгән параметрларга һәм (яисә) индивидуаль торак төзелеше объекты яисә жир кишәрлегендә бакча йорты параметрларына туры килмәве турында хәбәрнамә, индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йортының төзелгән яки үзгәртеп корылган объектының жирлек территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше яки бакча йортларын төзегәндә яки реконструкцияләгәндә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы закон таләпләренә туры килүе яки туры килмәве турында хәбәрнамә Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә үз белдеге

беләнтөзелгән бинаны сүтү турында Карар кабул ителде, Жир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән билгеләнгән капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү рөхсәт ителгән иң чик параметрларга туры китерү, территорияне планлаштыру документлары яки федераль законнар белән билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр белән тәңгәлләштерү турында карарлар (алга таба-шулай ук) - билгеләнгән таләпләргә туры китерү), максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмый торган яки Россия Федерациясе законнарын бозып файдаланыла торган жир кишәрлеген алу, үз белдеге белән төзелгән биналарны сүтеп алу яки аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карарлар»;»;

6) статьяда 6.1. түбәндәге эчтәлекле 26 пункт өстәргә::

«26) жылылык белән тәмин итү системасының жылылык белән тәмин итү схемасында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жылылык белән тәмин итү объектларын төзү, реконструкцияләү һәм (яки) модернизацияләү буенча бердәм жылылык белән тәмин итүче оешма тарафыннан чаралар үтәүгә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру.»;

7) Уставның 8 статьясындагы 1 өлешенә 11 пункттын яңа редакциядә бәян итәргә:

"11) федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыру, шулай ук ведомство буйсынуындагы оешмалар житәкчеләре эшчәнлеген бәяләгәндә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләрен куллану һәм федераль законнар нигезендә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтүләр сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләре буенча ачыкланган житешсезлекләргә юкка чыгару буенча чаралар кабул итүне контрольдә тотуны гамәлгә ашыру»;»;

8) Уставның 8 статьясындагы 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 13-14 пункт өстәргә:

"13) инвалидлар, сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәтү;

14) «кулланучылар хокукларын яклау турында " 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру»;»;

9) Уставның 12 статьясындагы 4 пункттын яңа редакциядә бәян итәргә:

«4) ачык тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар»;»;

10) Уставның 16 статьясына яңа редакциядә бәян итәргә:

"16 Статья. Жәмәгать тыңлаулары, фикер алышулар

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу өчен район Советы, район башлыгы катнашында халык алдында тыңлаулар уздырыла ала.

2. Халык алдында тыңлаулар район Советы яки Район Башлыгы инициативасы буенча үткәрелә. Халык яки район Советы инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар район Советы тарафыннан, ә район Башлыгы инициативасы буенча район башлыгы тарафыннан билгеләнә.

3. Халык тыңлауларына чыдарга тиешле сораулар:

1) район Уставы проекты, шулай ук әлеге уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, район Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе яисә Татарстан Республикасы законнары

нигезлэмэләрен әлеге район Уставын әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында төгәл күрсәтү рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очраклардан тыш, район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергү турында муниципаль норматив хокукий акт проекты;

2) район бюджеты проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

2.1) районның социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проекты;

3) районны үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр, районны үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән яисә гражданнар жыеннарында белдерелгән район халкының ризалыгы алу таләп ителә торган «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә районны үзгәртеп кору турында.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе район Советы тарафыннан раслана торган гавами тыңлаулар турында Нигезләмә белән билгеләнә һәм район халкына гавами тыңлаулар үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукий акт проекты белән үз вакытында танышуны, район халкының гавами тыңлауларында катнашуын тәмин итә торган башка чараларны, ачык тыңлаулар нәтижәләрен бастыруны (халыкка игълан итүне), кабул ителгән карарларның дәлилленгән нигезләмәсен дә кертәп, алдан хәбәр итүне күздә тотарга тиеш.

5. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турында карар проектлары, рөхсәт ителгән төзелеш объектарының чик параметрларынан кире кагуга рөхсәт бирү турында карар проектлары буенча карар проектлары буенча, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектарының башка төр кулланылышына рөхсәт ителгән бер төрен үзгәртү мәсьәләләре буенча жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә расланган булмаганда ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәрү тәртибе шәһәр төзелешә эшчәнлегә турындагы законнар нигезләмәләрен исәпкә алып район Советы тарафыннан раслана торган гавами тыңлаулар турында Нигезләмә белән билгеләнә.

6. Халык алдында тыңлаулар үткәрү турындагы карар басылып чыккан (халыкка хәбәр итү) көннән алып һәм аларны үткәрү көненә кадәр район халкы халык алдында тыңлаулар үткәргүгә чыгарыла торган мәсьәлә буенча язма тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, шул исәптән муниципаль норматив хокукий акт проектына карата гавами тыңлаулар үткәрелә торган төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр жиберергә хокуклы. Район башлыгы килгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр халык тыңлауларында катнашучылар игътибарына житкерелә.

7. Ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнары һәм районның вазыйфай затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле тәкъдимнәр кабул ителә, алар компетенциясенә муниципаль норматив хокукий акт проекты гавами тыңлауларга чыгарыла торган кабул итү кертелгән.»;

11) 28 статьяның 2 өлешен түбәндәге эчтәлеккә 2.1 пункттын өстәргә:

«2.1. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә, аларны үткәрү тормыш тәмин итү объектары, транспорт яки социаль инфраструктура, элементә, жәяүлеләр хәрәкәтен һәм (яки) транспорт чаралары эшчәнлеген бозу яки

гражданнарның торак урыннарына яки транспорт яки социаль инфраструктура объектларына үтөп керү мөмкинлеге булмау шарты белән үткәрелә. Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына яки Башкарма комитетка мондый очрашулар турында хәбәр итү таләп ителми. Шулай ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарга аларны үткәрү датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

Башкарма комитет депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен махсус билгеләнгән урыннарны билгели, шулай ук депутатлар сайлаучылар белән очрашулар үткәрү өчен бирелә торган урыннар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгели.

Депутатның сайлаучылар белән гавами чара рәвешендә очрашулары жылышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.»;

12) Уставның 30 статьясын яңа редакциядә баян итәргә:

«30 Статья. Район Советы компетенциясе

1. Район Советы компетенциясендә:

- 1) район Уставын кабул итү һәм аңа үзгәреشلәр һәм өстәмәләр кертү;
- 2) район территориясендә гомуми үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен билгеләү;
- 3) район бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслау;
- 4) районның социаль-иқтисадый үсеше стратегиясен раслау;
- 5) районны үзгәртү турында инициативаны тәкъдим итү;
- 6) Жирле референдум билгеләү;
- 7) район башлыгын сайлау;
- 8) район Башлыгы урынбасарын сайлау;
- 9) Жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларына, жирле үзидарәнең сайланулы органнары эгъзаларына, район Советы депутатлары, муниципаль хезмәткәрләр һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә һөнәри белем бирүне һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыру, муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләүне оештыру;
- 10) энергияне саклау һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендәге муниципаль программаларны раслау һәм гамәлгә ашыру, район чикләрендә муниципаль торак фонды булган күпфатирлы йортларны энергетик тикшерүне оештыру, энергияне саклау һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турындагы законнарда каралган башка чаралар оештыру һәм үткәрү;
- 11) район Башкарма комитеты житәкчесен билгеләү;
- 12) район Башкарма комитеты структурасын раслау, аның хезмәткәрләренә чик санын билгеләү;
- 13) район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына конкурс үткәрү тәртибен билгеләү, Конкурс комиссиясе эгъзаларын билгеләү;

- 14) контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмәне, финанс-бюджет палатасы турындагы нигезләмәне һәм жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре палатасы турындагы нигезләмәне раслау;
- 15) район сайлау комиссиясе эгъзаларын билгеләү;
- 16) районны үзгәртү, чикләрен үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирүне билгеләү;
- 17) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру;
- 20) муниципаль милектә булган мөлкәт белән идарә итү һәм идарә итү тәртибен билгеләү;
- 21) муниципаль предприятиеләрне төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү турында карарлар кабул итү тәртибен, шулай ук федераль законнарда каралган очраклардан тыш, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәтләренә тарифларны билгеләү турында карарлар кабул итү тәртибен билгеләү.
- 22) федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләренә гамәлгә ашыру;
- 23) районның муниципальара хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибен билгеләү;
- 24) жирле үзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру ягыннан тәмин итү тәртибен билгеләү;
- 25) жирле үзидарә органнары һәм районның жирле үзидарә вазыйфай затлары тарафыннан жирле эһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү вәкаләтләрен башкаруны контрольдә тоту;
- 26) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә районның территориаль планлаштыру документларын, башка шәһәр төзелеше документларын раслау;
- 27) гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен жирле резервларны финанс һәм матди ресурслар булдыру һәм куллану тәртибен билгеләү;
- 28) жирлекләренң бюджет тәмин ителеше дәрәжәсен тигезләү өчен район бюджетыннан кирәкле акчалар бүлеп бирү шартларын һәм тәртибен билгеләү;
- 29) автоном коммерцияле булмаган оешмалар һәм фондлар рәвешендә коммерцияле булмаган оешмалар төзү турында карарлар кабул итү;
- 30) муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару, жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары турында фикер алышу, район халкына районның социаль-икътисадый һәм мәдәни үсеше турында, аның ижтимагый инфраструктурасы үсеше һәм башка рәсми мәгълүмат житкерү өчен массакүләм мәгълүмат чараларын оештыру;
- 31) район Уставын һәм район Советы карарларын аңлату;
- 32) үз эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча район Советы регламентын һәм башка карарлар кабул итү;
- 33) Район Советы Аппараты турында нигезләмә раслау;
- 34) район башлыгын отставкага жиберү турында Карар кабул итү;
- 35) билгеләнгән тәртиптә районның Контроль-хисап палатасы рәисен билгеләп кую;

36) муниципаль хезмәткәрләргә һәм муниципаль вазыйфаларны биләүче затларга тиешле еллар эшлэгән өчен пенсиягә чыгу белән бәйле рәвештә хезмәт өчен түләү күләмнәрен, шартларын билгеләү, шулай ук бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү.

37) «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында " 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган стратегик планлаштыруны оештыру»

38) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнарның вәкиллеке органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук әлеге устав белән район Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.»;

13) Уставның 37 статьясындагы 1 пунктның яңа редакциядә бәян итәргә:

«1. Район башлыгы районның иң югары вазыйфаи заты булып тора һәм муниципаль вазыйфа били.»;

14) Уставның 42 статьясындагы 1 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«1. Район башлыгы тәкъдиме буенча район Советы депутатлары арасыннан район башлыгы урынбасары сайлана. Район башлыгы урынбасары яшерен яки ачык тавыш бирү юлы белән сайлана, тавыш бирү ысулын сайлау турында карар район Советы карары белән билгеләнә. Район башлыгы урынбасары муниципаль вазыйфаларны били.»;

15) 42 статьяның 4 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«4. Район башлыгы район Советына азат ителгән нигездә урынбасарны сайларга тәкъдим итә ала.»;

16) 42 статьяның 7 өлешендәге 1 пунктның яңа редакциядә бәян итәргә:

"1) шәхси яки ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шөгьльләнергә, коммерция оешмасы белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга (Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы идарәсендә, муниципаль берәмлекләренң башка берләшмәләрендә, сәяси партиядә катнашудан тыш, съезд (конференцияләрдән тыш) яки башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативлары, күчәмсез милекчеләр ширкәтләре), Россия Федерациясе Президенты яки Россия Федерациясе Хөкүмәте акты нигезендә оешманың коллегиаль органы эшчәнлегендә түләүсез катнашудан тыш; муниципаль берәмлек идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен, гамәлгә куючы (акционер) түләүсез нигездә тәкъдим итү, муниципаль берәмлек исемнән муниципаль милектә булган оешмалар яки идарә итүне гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә (устав капиталында катнашу өлешләре); федераль законнарда каралган башка очраклар;»;

17) Уставның 45 статьясындагы 1 өлешенң 6 һәм 8 пунктсындагы 6 абзацын үз көчен югалткан дип танырга.

18) Уставның 45 статьясындагы 1 өлешенң 1 пунктсындагы 7 абзацыннан «районның комплекслы социаль-икътисадый үсеше планнары һәм программалары үтәләше " сүзләрен төшереп калдырырга»

19) Уставның 45 статьясындагы 1 өлешенң 2 пунктның 9 абзацын яңа редакциядә бәян итәргә:

"- федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыру, шулай ук ведомство карамагындагы оешмалар житәкчеләре эшчәнлеген бәяләгәндә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләрен куллану һәм федераль законнар нигезендә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларын бәйсез бәяләү нәтижәләре буенча ачыкланган житешсезлекләргә юкка чыгару буенча чаралар кабул итүне контрольдә тоту.»;

20) 45 статьяның 1 өлешендәге 3 пунктының 5 абзацын яңа редакциядә бәян итәргә:

«- район башлыгы белән килештереп яки район Советы карары буенча район территориясендә жир кишәрлекләре бирә һәм тартып ала, законнарда билгеләнгән тәртиптә, район территориясендә жир кишәрлекләре бирә, индивидуаль торак төзелеше объекты яки бакча йорты параметрларын билгеләнгән параметрларга һәм индивидуаль торак төзелеше объекты яисә жир кишәрлегендә бакча йорты урнаштыруның рөхсәт ителгән параметрларына туры килү турында хәбәрнамә жиһәрә, индивидуаль торак төзелеше объекты яки бакча йорты параметрларының билгеләнгән параметрларга туры килмәве һәм (яки) шәхси торак төзелеше объекттын яки бакча йортын жир кишәрлегендә урнаштыру рөхсәт ителмәве турында хәбәрнамә, индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йортының төзелгән яки үзгәртеп корылган объекты тиешле территорияләрдә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше яки бакча йортларын төзегәндә яки реконструкцияләгәндә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы закон таләпләренә туры килмәү яки туры килмәү турында хәбәрнамә Россия Федерациясә граждан законнары нигезендә авыл жирлекара территориядә урнашкан үз белдегә белән төзелгән корылмаларны сүтү турында ;»;

21) 45 статьяның 1 өлешендәге 3 пунктының 12 абзацын яңа редакциядә бәян итәргә:

- жирлекнең генераль планнарын, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, территорияне планлаштыру буенча жирлекнең генераль планнары нигезендә эзерләнгән документларны раслау, төзелешкә рөхсәт бирү (Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш), жирлек территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирү, жирлекләргә шәһәр төзелешен проектлаштыру буенча жирле нормативларны раслау, муниципаль ихтияжлар өчен жирләргә резервлау һәм жир кишәрлекләргә алу, жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гәмәлгә ашыру, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда, биналарны, корылмаларны карау һәм мондый тикшерү барышында ачыкланган бозуларны бетерү турында тәкъдимнәр бирү, индивидуаль торак төзелеше объекттын яки бакча йортын төзү яки реконструкцияләү турында белдерүдә күрсәтелгән хәбәрнамә жиһәрү (алга таба-муниципаль берәмлек чикләрендә жир кишәрлекләргә резервлау, муниципаль берәмлек чикләрендә муниципаль жир контролен гәмәлгә ашыру, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда - планлаштырылган төзелеш турында хәбәрнамә) индивидуаль торак төзелеше объекты яисә бакча йорты параметрларын билгеләнгән параметрларга һәм индивидуаль торак төзелеше объекты яисә жир кишәрлегендә бакча йорты урнаштыруның рөхсәт ителгәнлегенә, индивидуаль торак төзелеше объекты яисә бакча йорты параметрларына билгеләнгән параметрларга һәм (яисә) индивидуаль торак төзелеше объекты яисә жир кишәрлегендә бакча йорты параметрларына туры килмәве турында хәбәрнамә, индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йортының төзелгән яки үзгәртеп корылган объектның жирлек территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше яки бакча йортларын төзегәндә яки реконструкцияләгәндә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы закон таләпләренә туры килүе яки туры килмәве турында хәбәрнамә Россия Федерациясә граждан законнары нигезендә үз белдегә белән төзелгән бинаны сүтү турында Карар кабул итә, Жир биләмәләргә файдалану һәм төзелеш кагыйдәләргә белән билгеләнгән капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү рөхсәт

ителгән иң чик параметрларга туры китерү, территорияне планлаштыру документлары яки федераль законнар белән билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр белән тәңгәлләштерү турында карарлар (алга таба-шулай ук) - билгеләнгән таләпләргә туры китерү), максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмый торган яки Россия Федерациясе законнарын бозып файдаланыла торган жир кишәрлеген алу, үз белдеге белән төзелгән биналарны сүтеп алу яки аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карарлар кабул иту»;»;

22) 45 статьяның 1 өлешендәге 3 пунктна түбәндәге эчтәлекле 16 абзац өстәргә:

"- муниципаль район ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләр башкаруны тәмин итә, "федераль милектә булган су объектларында булдырылган ясалма жир кишәрлекләре турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" 2011 елның 19 июлендәге 246-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә ясалма жир кишәрлеге төзү турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрүне тәмин итә";»;

23) Уставның 1 өлешендәге 2 пунктның яңа редакциядә баян итәргә:

"муниципаль район чикләрендә торак пунктлар чикләреннән тыш жирле эһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген гамәлгә ашыра, муниципаль район чикләрендә торак пунктлар чикләреннән тыш жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын муниципаль контрольне гамәлгә ашыра һәм аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итә, шулай ук автомобиль юлларын куллану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра»;»;

24) 45 статьяның 1 өлешендәге 4 пунктның 5 абзацын яңа редакциядә баян итәргә:

«- халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм муниципаль район чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру»;»;

25) Уставның 45 статьясындагы 1 өлешендә 5 пунктның 10 абзацын яңа редакциядә баян итәргә:

«- муниципаль район территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спорт үсеше өчен шартлар тәмин итә, муниципаль районның рәсми физкультура-сәламәтләндрү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыру»;»;

26) Уставның 45 статьясындагы 1 өлешендә 13 пунктның 5 абзацын төшереп калдырырга.

27) 45 статьяның 5 пунктның 1 өлешен түбәндәге редакциядә өстәргә:

"- жылылык белән тәмин итү турында "Федераль закон белән билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жылылык белән тәмин итү системасының ышанычлылыгын һәм энергетик нәтижәләгелген үстерү өчен кирәк булган жылылык белән тәмин итү объектларын төзү, реконструкцияләү һәм (яки) модернизацияләү буенча бердәм жылылык белән тәмин итүче оешма тарафыннан Муниципаль контрольне жылылык белән тәмин итү зоналарында гамәлгә ашыру";»;

28) Уставның 45 статьясындагы 1 өлешендә 1, 2 абзацларын яңа редакциядә баян итәргә:

« муниципаль мөгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыра (федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә төп гомуми белем программаларын гамәлгә ашыруны финанс ягынан тәмин итү вәкаләтләрәннән тыш));»;

- муниципаль мэгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыра (финанс белән тээмин итү Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятеорганнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш), муниципаль мэгариф оешмаларында балаларны карау һәм балаларны карап тоту өчен шартлар тудыра, шулай ук каникул вакытында балаларның ялын оештыруны тээмин итү буенча үз вәкаләтләре чикләрендә чаралар күрсәтә»;

29) 45 статьяның 1 өлешендәге 7 пунктны түбәндәге редакциядә 20, 21, 22 һәм 23 абзацларына өстәргә:

« - су объектларында кешеләрнең иминлеген тээмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чаралар башкара;

- муниципаль район чикләрендә коррупциягә каршы көрәш чараларын гамәлгә ашыру;

- инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның бөтенроссия ижтимагый берләшмәләре оештырган оешмаларга ярдәм күрсәтә";

- "кан һәм аның компонентларының донорлыгы турында "Федераль законда каралган чараларны гамәлгә ашыру";»;

30) 45 статьяның 2 өлешен түбәндәге эчтәлеккә 8,9,10 абзац өстәргә:

"- инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәтү;

- «кулланучылар хокукларын яклау турында " 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законы белән каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыра»;

-стратегик планлаштыру өлкәсендә "Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында" 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган.»;

31) Уставның 45 статьясындагы 3 өлешенә 3 һәм 4 пунктларын яңа редакциядә бәян итәргә:

"3) тиешле эшчәнлек өлкәләрендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның административ регламентларын эшләү, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органнары тарафыннан расланган типлаштырылган административ регламентларга, региональ дәүләт контролен (күзәтчелеген) гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр жирле үзидарә органнарына бирелгән административ регламентларга туры китереп эшләү. Күрсәтелгән административ регламентларны эшләү һәм кабул итү Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

4) эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольнең нәтижәлелегенә мониторинг оештыру һәм үткөрү, аны уздыру күрсәткечләре һәм методикасы, авыл жирлекләрендә жирле үзидарә вәкаләтле органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган муниципаль контрольдән тыш, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана.»;

32) 45 статьяның 3 өлешендәге 2 абзацында «мондый районнар» сүзтезмәсен «мондый органнар " сүзтезмәсенә алмаштырырга.

33) 53 статьяны яңа редакциядә бәян итәргә:

"53 Статья. Районның контроль-хисап палатасы

1. Районның контроль-хисап палатасы тышкы муниципаль финанс контроленең даими эшләүче коллегиаль органы булып тора. 2. Контроль-хисап палатасы Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аппарат (инспекторы) составында төзелә.

Контроль-хисап палатасы рәисе муниципаль вазыйфа били, контроль – хисап палатасы инспекторы муниципаль хезмәткәр булып тора.

Оештыру һәм эшчәнлек тәртибе, районның Контроль-хисап палатасы вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясендә башка норматив хокукый актлары, районның Контроль-хисап палатасы турындагы Нигезләмә белән билгеләнә., расланган район Советы, башка муниципаль норматив хокукый актлар. Федераль законнарда билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнары эшчәнлеген хокукый жайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белән гәмәлгә ашырыла.

Районның контроль-хисап палатасы Тукай муниципаль районы бюджеты үтәлешен контрольдә тоту һәм Тукай муниципаль районы бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка нәтижә эзерли, Тукай муниципаль районы бюджеты проектына, озак сроклы максатчан программалар, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы муниципаль хокукый актларына экспертиза үткәрә.»;

34) Уставның 83 статьясын төшереп калдырырга;

35) 86 статьяның 4 өлешендә «баш житәкче (житәкче)» дигән сүзтәзмәләргә «баш администраторлар» дигән сүзтәзмәне алмаштырырга.

36) Уставның 86 статьясындагы 5 пункттын яңа редакциядә бәян итәргә:

«5. Район башкарма комитеты ағымдагы финанс елының 1 апреленнән дә сонга калмыйча Тикшерү-хисап палатасына бәяләмә эзерләү өчен район бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра. Район бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап буенча бәяләмә эзерләү бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү мәгълүматлары нигезендә 1 айдан артмаган вакытка үткәрелә.»;

37) Уставның 86 статьясындагы 8 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«8. Район бюджеты үтәлеше турындагы карар белән хисап финанс елында район бюджеты үтәлеше турындагы хисап раслана. Хисап финанс елында район бюджеты үтәлеше турындагы район Советы карарына аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча район бюджеты керемнәре;

- район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча район бюджеты чыгымнары;

- бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча район бюджеты чыгымнары; - бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының классификациясе кодлары буенча район бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары.»;

38) 90 статьяның 3 пункттын яңа редакциядә бәян итәргә:

«3. Район Уставына кертелгән һәм жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр, жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр бүлешү (район Уставын федераль

законнарга туры китерү, шулай ук вәкаләтләрне, вәкаләтләр срогын, жирле үзидарәннең сайланулы вазыйфаи затларын сайлау тәртибен үзгәртү очракларыннан тыш), әлеге үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый актка кул куйган район башлыгы вәкаләтләре срогы чыкканнан соң үз көченә керә.»;

39) Уставның 90 статьясына түбәндәге эчтәлекле 4, 5 пункт өстәргә:

«4. Муниципаль район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертелә

хокукый акт белән рәсмиләштерергә мөмкин:

1) район Советы карары һәм район башлыгы кул кую белән ;

2) аерым норматив хокукый актларны, алар район Советы карары белән кабул ителгән һәм район башлыгы кул куюган булырга тиеш . Бу очракта әлеге хокукый актка район Советының аны кабул итү турындагы карары һәм реквизитлары куела.

Район Советының мондый карарына район Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү рөхсәт ителми.

5. Район Уставын яңа редакциядә баян итү район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт белән рөхсәт ителми. Бу очракта районның яңа Уставы кабул ителә, ә элек районның гамәлдәге Уставы һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый актлар районның яңа Уставы үз көченә кертгән көннән үз көчен югалткан дип таныла.».

2. Тукай муниципаль районы Советының юридик бүлегенә әлеге карарны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алуга жиберергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны законлылык, хокук тәртибе, милли мәсьәләләр һәм халыкның куркынычсызлыгы буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Муниципаль берәмлек башлыгы,

Совет Рәисе

Ф. М. Камаев

Россия Федерациясенең Татарстан Республикасы буенча

Бүлекчәсенең Юстиция министрлыгы идарәсендә

2018 елның 2 ноябре № RU165390002018001

Теркәлгән